

Νικήτας Βυζάντιος, φιλόσοφος καὶ διδάσκαλος. Τοῦτον ὁ Καβέος (α) χρονοθετεῖ κατὰ τὸ ἔτος 1120. Ταυτὸ ποιοῦσιν ὁ Φαβρίκιος καὶ ὁ Οὐδῖνος ἐν τοῖς φιλολογικαῖς αὐτῶν συγγράμμασιν. Ἄλλ' ἐν χειρογράφῳ τῆς τοῦ Μονάχου βιβλιοθήκης ὑπ' ἀριθ. 229, ὅπου τὸ κατὰ Λατίνων σύγγραμμα τοῦ Νικήτα ὑπάρχει, σημειοῦται ὅτι „ὁ συγγραφεὺς οὗτος ἦν Βυζάντιος ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ βασιλέως Μιχαὴλ υἱοῦ Θεοφίλου διαρκέσας μέχρι καὶ τῆς βασιλείας αὐτῆς τοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ σοφοῦ“. ἤμαρξε λοιπὸν ἀπὸ τοῦ ἔτους 842 μέχρι τοῦ ἔτους 886 καὶ ἐξῆς. Καὶ ὁ καθηγητὴς Hergenroether διὰ πολλῶν πειστικῶν λόγων ἀποδείκνυσιν, ὅτι ὁ Νικήτας συνεχρόνησε τῷ Φωτίῳ (β). Τούτου σώζεται σύγγραμμα κατὰ Λατίνων τῇ ἐξῆς ἐπιγραφῇ.

„Νικήτα Βυζαντίου πατρικίου, φιλοσόφου καὶ διδασκάλου κεφάλαια συλλογιστικὰ ἐκ κοινῶν περὶ Θεοῦ ἐννοιῶν καὶ ἀποδεικτικῶν καὶ διαιρητικῶν μεθόδων καὶ διαλεκτικῶν ἀφορμῶν καὶ φυσικῶν ἐπιχειρημάτων τεχνολογηθέντα κατὰ τῶν δυσσεβῶς καὶ ἀθέως ἐν τῷ θείῳ Συμβόλῳ τῆς ὀρθοδόξου τῶν χριστιανῶν πίστεως προστιθέντων, καὶ δοξαζόντων περὶ τοῦ ἁγίου καὶ ζωαρχικου καὶ θείου Πνεύματος, καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ κύριον τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ ἐκπορευόμενον, μὴ μέντοι γε ἐκ τοῦ Πατρὸς μόνοῦ, καθὼς ὁ κυριακὸς διδάσκει λόγος καὶ ἡ ἀπὸ περάτων ἕως περάτων καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία διαρρήδην ἀνακηρύττουσα καθομολογεῖ“.

Τὸ σύγγραμμα τοῦτο τοῦ Νικήτα ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ὑπὸ

(α) Script. Eccles. Histor. liter.

(β) Hergenroether Photius Patriach von Constantinopel τόμ. 2
σελ. 645.

